

PRVI FILMSKI FESTIVAL BELE KRAJINE: ZGODBA V NASTAJANJU

Bela krajina je junija 2026 pisala zgodovino. Prvič se je v njeno srce naselil mednarodni filmski festival – dogodek, ki ni prinesel le vrhunskih filmov, ampak tudi pogovore, razmislek in tisto pravo festivalsko vzdušje, ki ga ni mogoče načrtovati, ampak nastane sam od sebe.

Filmski festival Bele Krajine. Foto: Tina Stariha

Družbena odgovornost – rdeča nit letošnjega festivala – je zahtevna, celo težka tema. A prav zato je izjemno pomembna. Verjamemo, da je film najmočnejše orodje, ki ga imamo, da odpremo vprašanja, ki bi jih včasih najraje zanemarili. Zato smo želeli predvajati žanrsko raznolike filme – nekatere lahkotnejše, druge težje, a vse vrhunske. Od animiranih zgodb za otroke do vojnih dokumentarcev, od črnohumorne komedije do punkovskega upora – vsak film je na svoj način odpiral vprašanje, kaj pomeni biti odgovoren do sočloveka, do skupnosti, do prihodnosti. In vsak je gledalca pustil z mislijo, ki je ni mogel kar odložiti ob odhodu iz dvorane.

Filmski festival Bele Krajine. Foto: Tina Stariha

Zgodbe so zaživele na filmskem platnu najprej v Metliki, kjer je Zavod Metlika s pomočjo koordinatorja Jana Baumana projekcije posvetil protivojni tematiki. Metliški festival protivojnega filma, ki se je z večerom protivojnega filma (koncertom Janija Kovačiča in projekcijo filma "Življenje je lepo") začel že prejšnje leto, se je letos v celoti priključil Filmskemu festivalu Bele krajine pod koordinacijo Kulturnega centra Semič.

V treh večerih so se zavrtili trije dokumentarni filmi, ki so nas vsak na svoj način soočili s krutostjo vojn in z vprašanjem, kaj pomeni pričevati, ko so druge oči zaprte. Najprej je bil na vrsti film **Oči in ušesa Boga** – slovenski dokumentarec, ki skozi osebno angažiranost avtorja razkriva realnost pozabljenih konfliktov in pomen pričevanja ter **pogovor z režiserjem Tomom Križnarjem**. Sledil je film **Sarajevo safari**, provokativen film o obleganju sarajevskih ulic, ki odpira neprijetna vprašanja morale in odgovornosti – po njem smo se pogovarjali **z režiserjem Miranom Zupaničem**, ki je delil ne le ozadje nastajanja filma, ampak tudi svojo osebno izkušnjo z vojno, ki še danes odmeva. Zadnji metliški večer pa je pripadel filmu **Glas Hind Radžab**, pretresljivi zgodbi otroka, ujetega v vojno realnost, ki razkriva, kako sistem pogosto ne zmore zaščititi najranljivejših. Metlika je postavila temelj – opomin, da film ni le umetnost, ampak tudi odgovornost.

Gostja festivala semiška županja Polona Kambič. Foto: Tina Stariha

Festival se je 19. junija nadaljeval v **Semiču, kjer smo ga tudi uradno otvorili**. Kulturni center Semič in Semiški park sta za tri dni postala odprta dnevna soba Bele krajine – prostor, kjer so se pod zvezdami prepletali film, glasba, pogovori in druženje. Uvodni nagovor so podali trije ključni akterji, brez katerih festival ne bi zagledal luči sveta: dr. Jaka Jarc, direktor Kulturnega centra Semič, dr. Marjetka Pezdirc, direktorica Kulturnega doma Metlika, in Rebeka Bratož Gornik, koordinatorka semiškega festivala. Skupaj so odprli vrata dogodku, ki bo po njihovih besedah postal nova belokranjska filmska tradicija.

Nagovor direktorja Kulturnega centra Semič Jaka Jarca. Foto: Tina Stariha

Petkov poletni večer nas je po otvoritvi začaral še z umetnostjo drugačne vrste. V parku je zaigral **Jazz trio dijakov Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana pod mentorstvom profesorja Milana Stanisavljeviča** s pevko Tjašo Rauter, pianistom Markom Virantom in basistom Filipom Kacinom. Z izvajanjem znane glasbe iz filmov in večno zelenih melodij so ustvarili vzdušje, ki je pospremilo obiskovalce v kontemplacijo filmske umetnosti.

Koncert skupine KGBL na Filmskem festivalu Bele krajine Foto: Tina Stariha

V treh dneh smo v Semiču predvajali šest celovečernih filmov – vsakega v svojem žanru, a vse povezane z rdečo nitjo letošnjega festivala: družbeno odgovornostjo. Za najmlajše smo izbrali **animirani film Zgodbe iz čarobnega vrta**, ki skozi pravljичni svet uči sožitja z naravo, in **mladinski film Rocca spreminja svet**, zgodbo o pogumni deklici, ki dokaže, da lahko tudi otrok spremeni svet, če se zavzame za pravičnost, ki smo ga predvajali v sodelovanju z Filmskim tednom Evrope. Za odrasle pa smo pripravili črno-humorno **komedijo Južina hrvaškega režiserja Anteja Marina**, ki na ironičen način odpira vprašanja morale v večstanovanjski zgradbi v Splitu, ter pretresljivi **vojni dokumentarec Viktor**, ki nas je soočil z grozotami ukrajinske vojne, a hkrati pokazal neverjetno človečnost sredi uničenja.

Filmski festival Bele Krajine. Foto: Tina Stariha

Kino pub kviz v izvedbi KBŠ. Foto: Tina Stariha

Sobotno popoldansko dejavnost smo začeli v sodelovanju s **Klubom belokranjskih študentov**, ki so pripravili Pub Kviz na temo kina. V kvizu je sodeloval tudi gost večera, odlični režiser Andrej Košak.

Projekcija dokumentarnega filma Viktor francoskega režiserja Oliviera Sarbila. Foto: Tina Stariha

Eden najbolj pričakovanih filmov je bil morda dokumentarec **Punk pod komunističnim režimom**. Po projekciji smo se **z režiserjem Andrejem Košakom** pogovarjali o uporništvu, o nihilizmu, ki zaznamuje današnjo mladino, in o duhu časa, ki ga je punk v osemdesetih naredil za glas generacije, ki se je upirala sistemu. Razmišljali smo tudi o tem, kako politični sistemi vplivajo na mlade – nekoč in danes – in ali je današnja apatija res kaj drugega kot drugačna oblika upora. Pogovor je bil iskren, neposreden in poln vprašanj, ki so ostala odprta še dolgo po tem, ko smo ugasnili luči.

Pogovor z režiserjem Andrejem Košakom o filmu Punk pod komunističnim režimom. Pogovor vodi koordinatorka festivala Rebeka Bratož Gornik.
Foto: Tina Stariha

Nedelja je bila posvečena tistim, ki so nam najbližje – **belokranjskim ustvarjalcem**.

Pridružili so se nam mladi avtorji **Filmskega tabora Kolpa z mentorico Majo Pavlin** ter **vodja kulturnega doma Črnomelj Nastasja Schweiger**, mentorica iz Osnovne šole Metlika **Duška Vlašič** ter **Alenka Misja** iz Belokranjskega muzeja, ki z mladimi veliko delata na področju animiranega filma. Skupaj so predstavili kratke filme in animacije, dokaz, da filmska ustvarjalnost v Beli krajini že dolgo živi v naših šolah, muzejih in taborih.

Pogovor z udeleženci Filmskega tabora Kolpa, Majo Pavlin in Nastasjo Schweiger. Foto: Tina Stariha

Udeleženci filmskega tabora Kolpa. Foto: Tina Stariha

Projekcija animiranega filma Kal režiserke Zarje Menart.. Foto: Tina Stariha

Posebno pozornost je pritegnila tudi **Zarja Menart s svojim svežim avtorskim projektom Z vsemi žavbami namazani**, v sklopu katerega smo pred premierno prikazali tri kratke **animirane filme Kal, Košenica in Steljni** – zbirko drobcev spominov babic in dedkov iz Bele krajine, ki so nas popeljali v dneve, ko so bili ljudje trdoživi, krave in konji zvesti družabniki, otroci pa polni radovedne svobode in iznajdljivih rešitev, vedno pripravljeni ob delu še kakšno ušpičiti. Bilo je ganljivo, domače in pristno – pravi zaključek zgodbe, ki se je začela z velikimi mednarodnimi naslovi in končala tam, kjer smo doma. Nadaljevali smo z družabnim piknikom v parku kjer smo si skupaj z mladimi nadarjenimi ustvarjalci in tistimi bolj uveljavljenimi izmenjali poglede na filmsko ustvarjanje.

Z leve proti desni: Rebeka Bratož Gornik, Zarja Menart, Duška Vlašič, Alenka Misja. Foto: Tina Stariha

Zadnji večer smo pospremili s projekcijo pseudo dokumentarca **Volite mene, ja vas imam rad belokranjske režiserke Maje Weiss** po duhoviti predlogi izpod peresa **Matjaža Rusa**. Film iz leta 1990 z ironijo in pronicljivostjo prikazuje volilno kampanjo Luigija (ki je igral sam sebe) – zgodbo, ki ostaja v marsičem aktualna tudi danes. Po projekciji smo se z Majo Weiss pogovarjali o tem, zakaj je treba ostati kritičen, o spominih na Metliko in o nastajanju filma na 16 mm traku. Njen izkušen in oster pogled, je postavil piko na i celotnemu festivalu.

Z leve proti desni: Jan Bauman, Matjaž Rus, Rebeka Bratož Gornik Maja Weiss, Jaka Jarc. Foto: KC Semič.

Prvi Filmski festival Bele krajine je uspel in že nosi v sebi obljubo, da bo rasel – iz leta v leto, iz zgodbe v zgodbo. Povezoval bo lokalno in mednarodno, sodobno in kolektivno, umetnost in življenje. In spodbujal bo razmislek in dialog ljubiteljev filma vseh generacij.

Kdaj bo naslednji? Termin kmalu sporočimo. A eno je gotovo: prihodnje leto se spet srečamo v Beli krajini. Ker si dobre zgodbe zaslužijo nadaljevanje.

Foto: Tina Stariha

Rebeka Bratož Gornik
Koordinatorica Filmskega festivala Bela krajina

Kulturni center Semič
051 420 305
rebeka@ffbk.si

<https://www.kc-semic.si/dogodki/filmski-festival-bele-krajine/>